

Olsztyn, dnia 25.03.2014 r.

PS-IV.431.1.30.2013.EP

**Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Stawigudzie**

**ul. Olsztyńska 10
11-034 Stawiguda**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej tut. Urzędu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stawigudzie w dniach: 27-29 listopada oraz 2-3 grudnia 2013 r.

Przedmiotem kontroli była ocena zakresu i sposobu realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolą objęto okres od 01 stycznia 2012 r. do dnia 03 grudnia 2013 r.

W dacie kontroli oraz całym okresie podlegającym kontroli funkcję kierownika jednostki pełnił p. Jarosław Organiściak.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez kierownika w dniu 26 lutego 2014 r. Do protokołu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wykazały, że Gmina Stawiguda nie prowadzi mieszkań chronionych. Zadanie wynika z art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej i brzmi: „prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych”.

Spośród zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej, Ośrodek realizował dwa, ujęte w art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej dotyczące wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki oraz w pkt 6 dotyczące realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Była to realizacja w całym okresie objętym kontrolą wieloletniego rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że kierownik jednostki spełniał wymogi kwalifikacyjne stawiane osobie kierującej jednostką organizacyjną pomocy społecznej na podstawie art. 122 ustawy o pomocy społecznej.

Kwalifikacje pracowników socjalnych zatrudnionych w GOPS były zgodne z wymogami ustawy o pomocy społecznej.

Kwalifikacje osób realizujących usługi opiekuńcze, zatrudnionych na stanowisku młodszy opiekun były zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1050 ze zm.).

Odnosząc się do norm zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 cytowanej powyżej ustawy, tj. jeden pracownik socjalny na 2.000 mieszkańców, należy stwierdzić, że jednostka kontrolowana po raz kolejny nie spełniała wymogu w tym zakresie. Średnio na jednego pracownika socjalnego obsługującego rejon opiekuńczy przypadało średnio 2.561 mieszkańców.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawigudzie zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej przedkładał w okresie objętym kontrolą, Radzie Gminy w Stawigudzie, sprawozdanie z jego działalności oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 i art. 18 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc. Skontrolowano również dokumentację spraw zakończonych wydaniem decyzji odmownych. Na tej podstawie ustalono, że wnioski o udzielenie pomocy rozpatrywane były w terminie zgodnym z kodeksem postępowania administracyjnego, a rozstrzygnięcia były zasadne, poza przypadkami opisanymi w protokole. Wywiady środowiskowe przeprowadzono z zachowaniem terminu określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 27, poz. 138) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 712). Nie budzi zastrzeżeń realizowana przez Ośrodek praca socjalna.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. W dokumentacji spraw dotyczących przyznania świadczenia z pomocy społecznej zakończonych decyzją przyznającą pomoc, stwierdzono poniżej wskazane nieprawidłowości.

Wśród skontrolowanych spraw dotyczących przyznania i realizacji usług opiekuńczych, stwierdzono:

1. we wszystkich skontrolowanych sprawach dot. usług opiekuńczych, decyzje administracyjne przyznające usługi opiekuńcze wydane zostały po upływie dnia wskazanego w decyzji jako rozpoczęcie realizacji usług,

2. we wszystkich skontrolowanych sprawach dot. usług opiekuńczych w podstawie prawnej decyzji powołano uchyloną Uchwałę Nr XXI/183/2009 Rady Gminy w Stawigudzie z dnia 09.09.2009 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z włączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków całkowitego lub częściowego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania, jak również powołano nieobowiązujące Zarządzenie Nr 1/2010 kierownika GOPS z dnia 04.01.2010 r. w sprawie zmiany stawki godzinowej za usługi opiekuńcze.

Na podstawie analizy dokumentacji w sprawie kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości:

1. w 2 przypadkach brak wywiadów aktualizacyjnych stosownie do wymogu art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej
2. w 1 przypadku brak przeprowadzenia wywiadu aktualizacyjnego przed wydaniem decyzji w sprawie odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej,
3. w 1 przypadku brak wygaszenia decyzji dot. skierowania do dps, z uwagi na zgon strony, stosownie do wymogu art. 162 Kpa,
4. w 1 przypadku w dokumentacji dot. skierowania do dps, brak decyzji organu emerytalno-rentowego zgodnie z wymogiem § 8 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie dps,
5. w 1 przypadku w wywiadzie aktualizacyjnym dot. ustalenia odpłatności strony za pobyt w dps, brak podpisu strony.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków stałych stwierdzono:

1. w 3 przypadkach przekroczenie terminu sporządzenia aktualizacji wywiadu, stosownie do wymogu art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,
2. w 2 przypadkach brak przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w kierunku ustalenia ewentualnej alimentacji od osoby zobowiązanej,
3. w 2 przypadkach brak udokumentowania pouczenia strony o obowiązku wynikającym z art.109 ustawy o pomocy społecznej, obligującym stronę do informowania organu o każdej zmianie sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej związanej z podstawą przyznania świadczenia,
4. w 1 przypadku ograniczenie okresu przyznania zasiłku stałego terminem ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
5. w 1 przypadku w wywiadzie aktualizacyjnym brak podpisu strony.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków okresowych, stwierdzono:

1. w 1 przypadku naruszenie art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej tj. brak ustalenia dochodu rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków celowych stwierdzono:

1. w 1 przypadku nieprawidłowo ustalono dochód rodziny, wbrew art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej tj. w dochodzie rodziny nie uwzględniono kwoty premii jaką otrzymała strona,
2. w 1 przypadku wydanie decyzji administracyjnej z uchybieniem terminu administracyjnego. Nie powiadomiono strony o przyczynach zwłoki, nie wskazano nowego terminu załatwienia sprawy.

W zakresie dokumentacji i realizacji specjalnych zasiłków celowych stwierdzono:

1. w 2 przypadkach wydano decyzje administracyjne z uchybieniem terminu administracyjnego. Nie powiadomiono stron o przyczynach zwłoki, nie wskazano nowego terminu załatwienia sprawy,
2. w 1 przypadku wywiad środowiskowy przeprowadzono po terminie wbrew rozporządzeniu w sprawie wywiadu środowiskowego z 8.06.2012 r.

Na podstawie analizy dokumentacji spraw dotyczących przyznania pomocy w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” stwierdzono:

1. w 2 przypadkach brak poświadczenia odbioru decyzji,
2. w 2 przypadkach brak daty odbioru decyzji.

W skontrolowanej dokumentacji sprawy dotyczącej odmowy przyznania pomocy stwierdzono:

1. w 1 przypadku w wywiadzie środowiskowym nieprawidłowo ustalono kwotę dochodu rodziny.

W dokumentacji skontrolowanych spraw dot. przyznania pomocy w formie wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości jest kierownik jednostki. W związku z powyższym działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.), wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć działania mające na celu realizację zadania, o którym stanowi art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej (prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych).
2. Podjąć działania zmierzające do osiągnięcia wymaganego art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych.

3. Przestrzegać zasady, by przyznanie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej następowało nie wcześniej niż od dnia wydania decyzji administracyjnej
4. W podstawie prawnej decyzji wskazywać obowiązujące akty prawne.
5. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy, w tym mieszkańców domów pomocy społecznej oraz stałych zasiłkobiorców, aktualizację wywiadu sporządzać nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Przestrzegać zasady by zgodnie z drukiem wywiadu osoba potwierdziła swoim podpisem, że podane przez pracownika socjalnego informacje są zgodne z prawdą.
6. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia (z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców) wydawać po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego stosownie do wymogu art. 106 ust.4.
7. W przypadku, gdy decyzja stała się bezprzedmiotowa (zgon strony postępowania) wygasić ją w trybie art. 162 Kpa.
8. Do domu pomocy społecznej, kierować na podstawie dokumentów określonych w § 8 ust.2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.
9. U osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz osób otrzymujących zasiłki stałe przeprowadzać wywiady alimentacyjne na podstawie art.107 ust. 1, w związku z art. 103 ustawy o pomocy społecznej.
10. Dokumentować pouczenie strony o obowiązku wynikającym z art. 109 ustawy o pomocy społecznej, obligującym stronę do informowania organu, o każdej zmianie sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczenia.
11. Zasiłki stałe przyznawać bezterminowo.
12. Ustalać dochód rodziny zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.
13. Przestrzegać terminów załatwiania spraw stosownie do przepisów wynikających z art. 35 Kpa. O przyczynach zwłoki i wskazaniu nowego terminu załatwienia sprawy powiadomić stronę zgodnie z art. 36 Kpa.
14. Wywiady środowiskowe przeprowadzać w terminie określonym w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8.06.2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
15. W każdym przypadku doręczać decyzję administracyjną stronie zgodnie z art. 109 § 1 Kpa.

Nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w toku kontroli były na bieżąco omawiane z kierownikiem GOPS oraz pracownikami socjalnymi. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli.

Wstępne wyniki i wnioski z kontroli zespół inspektorów przedstawił Zastępcy Wójta Gminy Stawiguda Pani Irenie Derdoń w dniu 3 grudnia 2013 r.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w terminie 30 dni podmiot kontrolowany jest zobowiązany do powiadomienia o sposobie wykorzystania uwag i realizacji zaleceń, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji zaleceń.

Jednocześnie informuję, że w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje jednostce kontrolowanej prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie uwag i zaleceń zawartych w tym wystąpieniu.

Do wiadomości:

1. Pan Teodozy Jerzy Marcinkiewicz
Wójt Gminy Stawiguda
2. a/a

z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Sylwia Kucińska
Zastępcą Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

GLÓWNY SPECJALISTA

Elżbieta Pirowicz

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Witold Gziello